

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

Szemle.

Nincs még egy olyan halvaszületett, semmiterő intézményünk, mint a lakáshivatal. Sőtany vizsgálásunk csak az lehet, hogy nemcsak nálunk van így, hanem körülöttünk nagyon sok helyen. Lakást, azt nem tud szerezni, illetve tud, ha akar. De ha nem akar! Hogy pedig miért nem akar, azt egyedül ő tudja. Hát egyszerűen nem akar! Kinek mi gondja rá! Ha pedig hosszú keresés után valaki felhajt egy kiadható lakást, hát száz eset közül 99 alkalommal nem a felhajtó teszi a lakás, aki pedig kutatás közben töredig elkoptatta a lábát — nem szóva a drága cipőtalpról —, hanem bizonyosan valami előkelő idegent állít bele a magas lakáshivatal, a felkutatott lakásba. Ez még csak hagyján! Nem kell mindenre olyan sokan venni! Történnék ennél cifrább esetek is. Nem tartozik az utolsó esetek közé az sem, amikor a házigazda a saját házában kér lakást a nagytekintetű lakáshivataltól. Hát persze, hogy nem adnak neki. Még mit nem! Micsoda impertinencia kell ahhoz, hogy valaki a saját házában akar lakni. Pedig kerülne ám szegény fejének egy kis zugsocsa a saját jól megadózott házában, ha a Lakáshivatal olyan szívtelen nem volna! De hát a nemzeti Lakáshivatal nem akarja, aztán punktum! Miért vett házat? Elvégre a ház nem arra való, hogy a tulajdonosa is benne lakják. Különösen, ha zsidótól kér egy kis sarkot, a valamikor olyan féltelmes hatalom: a háziúr! Végül is a keresztény kurzusban a zsidókat csak nagyobb lakás illeti meg — legalább egy-két szobával —, mint a kommunista zsidó uralom alatt. Nü ná! Még az se? Hát miért van a fehér terror, hogy még kényelmesen se lakhassanak! Pedig egy kis jóakarattal könnyen áldásos működést fejthetne a Lakáshivatal. Tessék átadni a vezetést az Ébredő Magyaroknak. Akkor biztosan szebbébbé válnak, akik nagyon könyörgöztek.

Hogy Pápan milyen egyszerűen megy minden, még a világitás is, na hát az egyszerűen csoda. Olyan örömben vagyunk, ha úgy este 9 óra tájban végre megérkezik az első villanysíkra. A moziban pedig pazar világotosságot produkálnak annak a néhány rissz-rossz filmnek, amely minden másodpercben elszakad. Az adófizető polgárság pedig örüljön, ha néha-napján plá-

csol lakásában a villanymécses, villanytelepünk jóvoltából. Szólni ne próbáljon érte, mert a legutolsó fűtő gyerek is úgy legorombítja, hogy a ruha is meggyullad rajta. Szóval, itt minden nagyszerűen fungál. Itt mindenki, de különösen a villanytelep sziveségből teszi, amit tesz. Ha nagy féltékeny bátorokodunk egy szerény sóhajzással nem

tetszésünknek kifejezést adni, akkor — nem valami udvariasan — azt válaszolják, kerítsünk szemet. Istenem! Elvégre nem a villanytelepnek kell gondoskodni, hanem a t. c. publikumnak. Elég sok más gondja van a villanytelepnek, még ilyen csekélységgel is bibelődjék? Hogy is kívánhat ilyet a t. c. publikum?

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A futó Venizelosz.

(M. T. I.) Az Abendblatt jelentése szerint Venizelosz futva hagyta el hazája fővárosát, Athént. Ennek öröme az egész várost kivilágították és nagy ünnepek voltak Konstantin király visszatérése mellett. Hatalmas ember tömegek vonultak végig az utcákon, királpárti jelvényekkel és olajággal. Venizeloszt elérte végzet, amikor nem elégedett meg azzal, hogy hazájának határait ügyes diplomáciával megnövelte. Magát akarta a legfőbb diktátornak megválasztani. A nép ellen akarta kis pecsenyét megsűtni.

Harc az Ébredők ellen.

Az egyesület önkormányzatát továbbra is felfüggesztik.

Budapest, nov. 20.

A m. kir. belügyminiszter a minisztertanács hozzájárulásával az Ébredő Magyarok Egyesülete ellen vizsgálatot rendelt el. Ennek biztosítása érdekében az egyesület önkormányzatát ideiglenesen felfüggesztette. A m. kir. belügyminiszterium figyelemmel van az alapjában véve nemes intenciójú egyesület iránt, jóllehet, hogy a vizsgálat során az egyesület több tagja ellen is merültek fel terhelő adatok. A belügyminiszteri felfüggesztés hozzájárult ahhoz, hogy a belügyminiszter által kiküldött miniszteri biztos az alapszabályok 26. szakasza értelmében az összes ügyek vezetésére hivatott, szabályszerűleg megválasztott központi választmányát a szükséges alapszabályváltoztatások és az egyesület átszervezésével kapcsolatos intézkedések előkészítése végett hívja össze és a további teendőkre vonatkozó megállapodásokat a központi választmánnyal együtt létesítse.

A Britannia ügye.

A Britannia-szálló ügyében elfogott Kmetty Károly iratait ma tették át az ügyészséghez. Bűnlajstromát közölték a rendőrséggel. Ma reggel új feljelentés érkezett.

A görög királyság.

Bécs, nov. 20.

Athéni jelentések szerint a miniszterek a régens jelenlétében letették az esküt. Onnéi a királyné palotájába mentek és felkérték a királynét, hogy Konstantin király megérkezéig vegye át a kormányzatot. A királyné erre hajlandónak mutatkozott, mire a régenst visszaléptették.

A franciák tiltakozása a görög királyság kérdésében.

Páris, nov. 20.

Leignes miniszterelnök és lord Derbinek tanácskozással az alábbi félhivatalos közleményt adták ki:

A francia miniszterelnök tudomására hozta az angol nagykövetnek, hogy a francia kormány a leghatározottabban ellenzi Konstantin királynak a görög trónra való visszatérését. Leignes miniszterelnök annak a nézetének ad kifejezést, hogy a helyzetet egyébként is meg kell beszélni a görögvédők hatalmakkal. A francia miniszterelnök felhívta a figyelmet azokra a következményekre is, amelyekkel Venizelosz lemondása a keleten járhat.

Az összes legyőzött államok felvétele a népszövetségbe.

Genf, nov. 20.

A népszövetség mai ülésén Barne, aki az angol munkásságot képviseli, rendkívül erősen azt követelte, hogy a népszövetségbe nemcsak Németországot kell felvenni, hanem az összes legyőzött államokat is. Jelentése kapcsán, úgy látszott, hogy a népszövetségi konferenciának tekintélyes része ugyanazon véleményen van.

Kérdés lord Georgehoz.

A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Az alsóházban azt a kérdést intézték lord Georgehoz, hogy vajjon támogatni fogják-e az angol képviselők azt az ajánlatot, hogy Németország felvétele a népszövetségbe. A kérdésre lord George azt válaszolta, hogy a kormánynak nincs tudomása, hogy ilyen javaslattal fordultak volna hozzá.

A poraiból megélemedő liberálizmus.

Ezelőtt több évtizeddel, amikor Jókai megírta a „Török világ Magyarországon” című regényét, akkor azok a képek, helyzetek és állapotok, amelyeket fenséges tollával oly lélekbermélően lefestett, mind azt a jóleső érzést keltették lelkünkben: milyen jó dolog is békés álamban élni, nyugodtan, megvédtetve. Nem kell félni a reánk törő ellenségtől, aki megsanyargat, megsarcol, elrabolja nőnket és leányainkat, minket rabszifra fűz. Milyen jó, hogy nincs már törökvilág Magyarországon!

És ma megint minden magyar ember olvasmánya a „Török világ Magyarországon”.

Olvassuk könnyel telt szemmel, összeszorított ajakkal, ökölbeszoruló kézzel, mert hisz ami ott meg van írva, annyira hasonlít a mai állapotokhoz.

Künn, határainkon az agyarkodó ellenség körös-körül; itt benn az országban pártfarcok dúlnak; a politikai és társadalmi életben egymás szennyest mossák az emberek, míg a szegény, nyomorult Hon-ezer-sebből vérzik.

Azt mondják, a konszolidáció útján haladunk s ime döbbenettel kell látnunk, hogy a hamu alatt pislogó parázs újra lángolni kezd, újra felült fejt az ország, a nemzet megrontását előidéző vészeselem, nemcsak a társadalmi életben, sajátban, de különösen a politikában — a liberálizmus.

Azt hittük, úgy gondoltuk, hogy ez az átkosmélékü torzszülött, mely csak kárhazatot, vesztélyt és bajt hozott reánk magával — örök siri álmát nyugossa.

Mert mi volt ez a só- és egyéb panamákkal alátámasztott rendszer? A politikai és társadalmi élet rákfenéje, mely választási vesztegetéseivel évtizedeken át lehetetlenné tette a becsületes, nemzeti irányú politika kifejlődését. Nyakunkra hozta a zsidók emancipációját, mely által reánk telepítette a bennünket még ma is szipolyozó elődsit: a semita politpot. Nemzetellenes politikájával felszarvazta, enkeblünnön táplált kígyófajja tette a rácot meg a románt, mialatt Erdély s a Délvidék becsületes magyar népe alól engedte, hogy kihuzzák az édes anyaföldet. El hagyta hatalmasodni a szociálizmust, nagyvá hagyta nőni az istentagadó gallileistákat, táplálta a suba alatt dolgozó szabadkőműveseket, kikből a kommunizmus atyamesterei nőttek ki magukat és bizony nem kis része volt abban a lehetetlen külpolitikában, mely a világháboru borzalmaikt zudította nyakunkra.

Ez a liberálizmus akar tehát ismét feltámadni halottaiból, már nyújtogatja is undok csápjait kiszemeit predái felé. Fáj neki annak a néhány önzetlen keresztény embernek a munkássága, aki eddig becsülettel kitartott a tisztességes keresztény és nemzeti irányzat mellett. Tehetetlen dühükben aljas szűmunkájuk különösen és legfőképp a kiszagda- és földműves társadalom exponensei ellen irányul, mert bennük látják nemzeti életünk megújulásának letéteményeseit, a megvesztegethetetlen, törhetetlen sziftya-magyar-ság apostolait. Lehetetlenné akarják tenni,

hogy az ország alkotó elemének, a 75%-ot kitevő földműves népnek ez országban vezető szerepe legyen. Vissza akarják taszítani a porba, amelyből véteztet, a tudatlanságba, mely megöleje volt. De mi már most odakiáltjuk a „leszerelőknek” és a „kufároknak”: Megállj és nincs tovább, nem kell a liberálizmustok. Oda kiáltjuk Petőfinkkel a magyar népnek: „Ébredj Hazám, ébredj, mert ha most nem ébredsz, Soha többé nem lesz ébredésed; Ha ébredsz is, annyi idő lesz csak, Mig nevedet sirkövedre vésed.”

D.

Várnak, várnak, egyre várnak...

Hej Komárom büszke vára... Valamikor úgy feküdtél ott a két Duna között, mint egy csontos, kemény ököl az acélos karos... Mint az utolsó nemzeti reménység, mint a köszklává merevedett férfias, kihívó dac megtestesülése, melybe még Világos után sem mert beharagolni a győztes osztrák ármádia, mert tudta, hogy bezúzott véres homlokkal zuhan arról vissza. Ősi dicsőséggedben, régi szép híredben de megfogytokoztál... Hogy a többi fényes fegyverrel együtt Téged is ki tudott útni kezünkkel a büneink sokasága miatt haragvó Istent! Hogy még te is ellenség kezére tudtál jutni!... Vajjon áll-e még hátyádon a sokat emlegetett Komáromi Száz szobra, aki fűgét mutatott valamikor az ellenségnek, hogy fűgét mutasson ma a megromlott magyarnak? Vajjon érzik-e a sok évtizeden át annyi dicsőségben és oly sok hősi magyar vérben megfűrdött vénség-vén falaid azt a gyalázatot, ami a cseh megszállással reád szakadt?... Vagy neked is minden mindegy már, mint a belső viszályba, pártarcha került magyarnak? Hát a lakóidnak? Vajjon gondolnak-e még ránk, az elszakadt testvére?

A hatalmas vashid közepén, amely valamikor összekötte (ma inkább elválasztja) a jobb parton lévő vasuti állomásával, kettős őrség áll. Innen a magyar, túlról a cseh. Az aggodalmasságig menő személyi vizsgálat után juthat át csak az ember a városba, persze megfelelő útlevelel felszerelve, — beszéli egy nemrég rokonlátogatásban ottjárt ismerősöm. — Az utcák külső képe nem igen változott. A kereskedők felirata mind a régi, magyar. Azaz, hogy mégsem egészen. Mint megtudtam, pár héttel ezelőtt a csehkek szigorú rendeletét adták ki, hogy a feliratokat vagy tóra, vagy csehre kell megváltoztatni s e célra csak másodosorban szabad a magyart használni. Persze — két zsidó kivételével — ennek a rendeletnek senki sem engedelmeskedett. Mire azután négy cseh legionárius elhatározta, hogy erővel is érvényt szerez a rendeletnek s egy magyar cégtáblát letéptek helyéről. Azonban vesztükre, mert honnan, honnan nem; nagy hirtelen ott termett három gazdalegény, s úgy elverték a cseh hősöket, hogy lepedőben vitték őket haza. Nem is bántottak azóta egyetlenegy magyar feliratot sem s úgy maradt minden a régi ben.

A legmeghatóbb mégis az a törhetetlen ragaszkodás, az a szent türelmetlenség, amivel Horthy és az ő katonái: a felszabadítókat várják ottani véreink. Nemcsak fuvarosom, ismerősöm, rokonaim, de egészen idegen emberek is mind ezzel álltanak meg: „Hallja az úr! Hát mikor jön már egyszer az a Horthy?” — S az együgyű kékbeli ember szemében csak olyan sóvár remény csillog egy-egy biztató szó után, mint a legelőkelőbb iskolázottban. — Várnak, várnak, egyre várnak bennünket...

A másik leggyakoribb kérdés, amivel megrohanják az embert, hogy ki lesz a magyar király. Ennek pedig az a magyarázata, hogy a csehek roppant féltékenyen vigyáznak arra, hogy senki Magyarországi lapokat oda be ne csempészhesen. Viszont az ő lapjaik szinte állandóan a magyar királyválasztással foglalkoznak, arról írják. Így nem csoda, ha mindjárt az első urambátyám azzal támad meg:

— Őcsém! Hát ki is lesz az a magyar király?

S mikor erre a szokásos nemtudommal felelek, gyanakodva csóválja a fejét és szinte fenyegető a hangja, amikor mondja: „Az lesz a magyar király, az legyen, mert csakis az lehet, aki... aki... (itt a könnyein át szikrázik a szem tüze) minket nem hagy itt bitangjában tovább, hanem visszavisz Magyarországhoz; aki az ország, a régi Magyarország integritását biztosítja”. — Mégis a legtöbbször találom Horthy nevéhez fűződik ezidőszert Komáromban: S ennek is leginkább maguk a csehek az okai. Az egyik közelmúlt éjjelen ugyanis nagy lótas-futás támadt a cseh katonaság között arra a hírről, hogy Horthy, aki szerintük az ácsi határban vadászott előző nap, saját személyében előrement egészen a komáromi nagy hid közepéig, az őrségig... Mi sem természetesebb, minthogy az ilyen híre azután megindul a találgatás az egyszerű emberek között s néhány óra múlva titokzatos orcával suttogja egyik szekeres gazda a másikat:

— Lesz, most már egész bizonyosan lesz valami, szomszéd, mert a Kormányzó Úr itt volt már saját úri személyében, hogy miképp bánik velünk a cseh. Akármilyen legyen, ha nem azért jött, hogy megnézz, széles-e nagyon itt a Duna, hol lesz könnyebb átjönni rajta.

Az ottani állapotokra azért tán valamennyi között az a legkarakterisztikusabb tünet, hogy a magyar lakosság egyáltalán nem igyekszik véka alá rejtetni érzelmeit a csehekkel szemben, hanem asszony, gyermek, férfi léptenyomon kifejezést ad irántuk való gyűlöletének, sőt mi több: megvetésének. Ennek fényes bizonyossága az alábbi eset:

Öreges néni ke áll a komáromföldi hidfőnél s kézzel-lábbal magyarázza az őt megállító katonának, hogy neki okvetlenül be kell menni a hid közepére, mert levelet küldött Ácson lakó menyé, hogy ma odajön kis unokájával, amit már félve nem látott. Minthogy nincs írása, a katoná elutasítja:

— Nem lehet! Nem szabad!

Egy darabig csak kér, könyörög, rimádkodik... de mikor látja, hogy mindez hiábavaló, nem törődve se Istennel, se emberrel, sem cseh katonával, dühös kétségbeeséssel tárja ki rezkető öreg karjait a magyar part felé és az indulattól rekedtté vált hangon kiáltja: „Óh, Atyáristen! Mikor jössz már te, Horthy? Vagy ha nem jöhetsz, legalább a kalapodat küldd át, hiszen ezek a pimaszok attól is elszaladnak”. — Azután reményvesztetten könyököl a hid vaskorlátjára... lüktető halántékát két keze közé szorítja, siró szemével belebámul az alatt zúgó ösfolnyamba, mintha csak a csalódás, a bánat köbifaragott szobra volna — s úgy elnézegeti, mint rohan hab-habra, mint fűz minden egyes fodrocskája a nagy víznek a maga pajkos egyéni játékát a csillag nap-sugarban s az ő szegény nagyanyai szívének fájdalommal nem törődő egyik sem... De mégis. Egy-egy baráthátú, busafejt hullám szilajon neki-neki csap a komáromi töltés kőgátjának, mintha láthatatlan szellemkéz döngetné a rabmagyarok bőrtornáját... Azután megsemmisülten hull vissza az is. Az ösfolnyam pedig egykedvűen ballag a maga útján medrei

közt, nem törődve azzal, mi történik a jobb-
és mi a balparton.

Ők pedig várnak... — hol kétségbeesve,
hol nekitűzsedett fantáziával —, egyre várnak.
Várják Horthyt... várják felszabadított testvé-
reiket... Vajjon meddig várnak még hiába...?

Bakonyosság és Bakonybánk.

Beszélgetés szerkesztőségünkben.
Itt megnyugvás, amott elkeseredés.

A mi kedves Kelemen Dezső, bakonyosi kisgazda barátunk a héten másod magával fel-
keresett bennünket. Örömmel fogadtuk és ő
nem kevesebb örömmel jött hozzánk. Lelkileg
már ismertük egymást, nem volt tehát nehéz
megindítani közöltünk a közvetlen, szíves
beszélgetést. Nem dőcögve, hanem igaz barát-
sággal cseréltük ki azonos nézetünket. Ők
bennünket biztattak, hogy ne csüggedjünk, mi
őket buzdítottuk kitartásra.

Nem apró-cseprő bajokról elmékedtünk.
Nem! A közös nagy kisgazda és földmives
ügyek képezték beszélgetésünk tárgyát. A saját
bajainkat háttérbe szorította a nagy egész
egyetemes érdeke. Azt hittem, hogy csak keve-
sen vagyunk, akik a nemes célokért munkát,
fáradtságot nem kimélve, lelkesedünk önzetlenül,
de kellemesen csalódtam. Az én Kelemen Dezső
barátom társával együtt felülmúl a téren mind-
nyájunkat.

Szívből, lelkükből fakadt az is, amikor
csillogó szemmel beszéltek el — okulásul
különösen a nagybirtokosoknak — ; hogy jutott
Bakonyosság község közlegelőhöz és földhöz,
amelyért hálával gondolnak a község határá-
ban levő nagybirtok tulajdonosára.

Községünk — mondja ő — a közlegelő-
ért évtizedekig küzdött. Már apáink emlegették,
hogy jó volna a községnek közlegelő. Ez azon-
ban jámbor óhaj maradt a legutóbbi időig.
Községünk eldugott helyen van. Távól a vasutól,
távól a zajosabb forgalomtól. Egyedüli
óhajunk volt, hogy kis falunk határai között
úgy magunk, mint állatállományunk fenntartá-
sát biztosíthassuk. Ez utóbbihoz elengedhetel-
len kellék, hogy bármi úton-módon közlegelő-
höz jusson községünk. Évtizedes küzdelmünk
végre megértésre talált gróf Esterházy Mihály-
néánál, akinek birtoka községünk határában van.
Kérésünkre elküldötte hozzánk teljhatalmu meg-
bizottját, akivel csakhamar létrejött az egyes-
ség. Először holdanként (1200 □-öl) 1 méter-
mázaa buzát kért a megbiozt, végül 75 kg.
buzában állapodtunk meg. Így jutott községünk
80 hold legelőhöz és 62 hold szántóföldhöz. A
szántót felosztottuk 14 olyan községi lakos között,
akiknek erre legnagyobb szükségük volt. A
község pedig megelégedett a közlegelővel. Azért
mondom ezt el — mondja Kelemen barátunk,
—, hogy a többi községek és azok birtokosai
kölcsonds belátással ugyanezt megvalósíthatják
és így egy jó lépéssel közelebb jutnának a
kölcsonds megértéshez.

Eddig volt. Sáp volt. Épültünk, lelkesed-
tünk magunk is, amikor így megérti egymást
birtokos és a földmives népünk s ad, akinek
van annak, akinek nincs. Csakhogy, kedves
Kelemen barátom, kettőn áll a vásár. Önöknél
mind kettő jól járt, mind a kettő megértette
egymást. De megértő az önk községe egymás
között is, amikor a kapott szántót azoknak
adták, akik legjobban rá voltak szorulva. De
most engedje meg, hadd mondjak el egy má-
sik esetet én, amelyet levélben juttattak el
hozzánk a bakonybányi kisgazdáink. Azután
kaptam kézhez, amikor már önkötől bucsut

vettem. Itt a kép változik, nem oly szép, nem
oly kedves, bár a község szenvedése, küzdelme
a létért azonos az önkével.

Bakonybánk határában terül el egy ezer
holdas gazdaság, melynek tulajdonosa még
400 holdat bérletben is bír. Ugyancsak van a
határában egy 600 holdas gazdaság, amelyet
valami Szántó Ödön nevezetű, tápszentmiklósi
zsidó bérel. A községben mindössze tán 14 kis-
gazda van, a többi zsellér, akik összesen 250
hold földön gazdálkodnak. Ők hiába kilincsel-
tek, kértek, könyörögtek, süket fülekre találtak.
Sem árendába, sem örök árban nem adtak
nekik. De mégis! Fél hold pörgős földet ad-
nak annak, aki elmegy nekik aratni. Sőt tavaly
is inkább 100 hold ugart hagytak, de a szegény
népnek mégsem adtak.

Igy egymás mellett sokkal szebben mutat
az önk községe és sokkal kirívóbb a kapzsi-
sága a bakonybányi uradalmaknak.

Szívből óhajtanánk, ha a jó bakonybányi
barataink is már a közel napokban olyan
örömteljesen jöhetnének hozzánk, mint kedves
Kelemen barátomék, újságolni, hogy kicsi falu-
jok népe boldog, megelégedett, mert úr és
szegény között a megértés ütött tanyát és a
nagyok legyőzték kapzsiságukat. Úgy hiszem,
sőt bizton reménylem, hogy a bakonybányiak
nincsenek messze ettől az örömtől.

A viszontlátásra, kedves Kelemen barátom!
A viszontlátásra!

Védőbeszéd

Szold Manó zsidó nagybérlő
mellett.

A mezőlaki ev. ref. lelkész úr küldte be
hozzánk az alábbi levelet. Kijelentem, hogy
csak egyedül papi személye iránti tiszteletből
közlöm le levelét és csak egyedül ez a saját s
más keresztény testvéreim papjai iránti nagyra-
becsülésem tart vissza attól is, hogy hozzánk
intézett leveléhez, amelyben velünk szemben
jogosulatlanul és indokolatlanul bírdlatot gya-
korol, sőt egyik-másik helyen támad is ben-
nünket, hosszabb kommentárt nem fűzünk.
Annyit azonban mégis szabadon megjegyez-
nünk, ha már nagytiszteletű urat úri izlése rá-
vitte e levél megírására, mi viszont a kereszt-
ény kisgazdáink és földmiveseink józólására
bizok, hogyan fogadják nagytiszteletűséged
ama furcsa jókívánását, amellyel levelét be-
végzi, hogy: „Adjon Isten minden községnek
olyan mindenható zsidót, mint Szold Manó úr!”
Talán nem hallgatja meg az Isten.

Egyébként ime a levél:

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A „Dunántúli Hazánk” című újságja 19.
számában egy cikk jelent meg, melynek címe:
„Szold Manó, a mindenható nagybérlő”. E
cikkből az van írva, hogy mind bánásmódban
részesíti Szold úr a munkásait. Hogy informá-
ciót honnan méltóztatott venni, nem keresem.
Annyit azonban kénytelen vagyok megjegyezni,
hogy a gazdát hurocni meg azért, mert alkalmoz-
tatta nem bírva megfizetni egyik-másik
renitens munkást, csendőrokkhoz folyamodik
segítségért, nem igazságos. Ha azonban meg
méltóztatott hallgatni az informátort egyrésztől,
igen kérem, legyen szives közölni az én in-
formációmát is, amely más világlátásban tünteti
azt, amit ki méltóztatott pelengerezni, mert ez
lesz az igazságos eljárás. Eljárásom szívem
sugallatából történik.

Tekintetes Szerkesztő Úr Szold Manó
urat számítai azon zsidók közé, akik cseleke-
detük miatt elítélhetők — pedig nem azok
közé tartozik. Lásza kérem, Szold úr, bár nem
tartozik Krisztus Urunk zászlója alá, de csele-
kedeteivel sokkal jobb követője, mint igen sok
keresztény. Ő is, mint Urunk, jót tesz min-
denkivel. En ismerem ténykedéseit, mint pap,

jó lélekkel tehetek nemes szívéből tanubizony-
ságot. Veszem először saját gyűllekezetemet.
Régebbi nemes cselekedeteit nem említem, csak
a legközelebbi, nemes szívére való fénylő tet-
teit hozom fel. Folyó évben a ref. nőgyuletet egy
műkedvelői előadást rendezett. Szold úr az
előadás sikere érdekében építtetett egy 18 m.
hosszú és 9 m. széles sátor s azt villanyvilá-
gítással látta el. Ezenkívül nagy összeggel se-
gíti a nőgyuletet céljai elérésében. Hogy az
előadás 7500 K-t jövedelmezett, abban Szold
úrnak nagy része van.

Hogy a község szegényeivel mennyi jót
tesz, azt mi tudjuk. Az a sok élelmiszer, ga-
bona, burgonya, zsír, tej, fa, amit kiosztat, hir-
detik nagylelkűségét. Hogy ma Mezőlakon alig
van szegény, ebben Szold úrnak nagy része
van. Az a több mint 2 millió korona értékű
munkabér, amit kifizet, beszélő szánek. Cse-
lédjeivel szemben a leghumánusabb s legdö-
kezőbb. Amelyik cselédje több időt tölt nála,
egy hold földdel ajándékozta meg. Vándor-
munkásai számára fűtött barakkokat építtetett.
A köztisztviselő 80 fillérért kápiák tőle a te-
jet. Pápára, Budapestre ingyen szállít sokat.
A községnek vett egy vetőgépet. A járásban
nemesített gabonamagvakat oszt szét, hogy a
többtermést elősegítse. Újabbban egy szakiskolá-
t állított fel, melybe egy szaktanárt hozott,
ki 5 hónapon át naponként 6—8-ig előadást
tart a gazdáknak s cselédjeiknek. A kommu-
nizmus alatt „parancs” ellenére több mint
100 hold földet osztott szét, csekély bér elle-
nében. Ténykedései miatt fogva is volt. Stb.

Lásza kérem, Szerkesztő Úr, mindez tette
az Ön által kipellengerezni akart zsidó! Ha az
én információmat elolvassa Tekintetesség s
elolvassák azok, kik az előbbi olvasták, azt
hiszem, kalapot emelnek Szold úr előtt. Attól
tartok, hogy a méltatlan bántalom miatt vissza-
vonul és sok szegény nem fogja áldani a tá-
madót. Az ilyen támadás nem előnyére, hanem
hátrányára van a keresztény-keresztény kurzus-
nak is! Nagy, igen nagy kár, hogy egyesek
nem tesznek különbséget zsidó és zsidó kö-
zött. Én csak azt mondhatom: Adjon az Isten
minden községbe olyan mindenható zsidót, mint
Szold úr!

Mezőlak, 1920 nov. 11.

Fodor Gyula, ref. lelkész.

Nem tudjuk, van-e és hány hold feles-
földje a Nagytiszteletes úrnak?

LÉGÚJABB.

Hlinka tót vezért internálták
a csehek.

A genfi Ledroit Depeuples című lap
hosszabb cikket közöl a tót kérdéssről. A
cikk a következő megállapodásra jut:
Hlinka, aki csak angol barátainak segít-
ségével tudott az ország határára átjutni,
memorandumot adott át a békekonzere-
nciának a tót kérdéssről. Azonban mégis
sikerült a cseh kormánynak a memoran-
dumot még átadás előtt megszerezni. —
Párisból való hazatérte után Hlinkát in-
ternálták, amiért a tót kérdést a cseh
állásponttól eltérően merészelté bírítani.
Ugyanis azt mondotta, hogy csakis nép-
szavazás dönthet a Felvidék sorsa felől.
Akkor majd elvállik, hova kívánunk tar-
tozni a tótok: Magyarországhoz-e, ahova
ezeréves múlt csatolja őket, vagy a cse-
hekhez, avagy a lengyelekhez. Megemléke-
zik végül arról is, hogy Csehországban
a magyar kérdéssel is számolni kell, mert
egy millió magyart minden jog ellenére
csatoltak Csehországhoz.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — meanyország!”

HIREK.

— **Zalalaki csatlakozása.** Nem várt örvendetes eredményekkel dicsekedhetik a „Keresztény Kisgazda- és Földmívelő Szövetség”. Újabb Zalamegyének is több községe jelentette belépését a szövetségbe. Szeretettel köszöntjük őket és kitartást kívánunk lelkes működésükhöz. Megalakult a szövetség: Somlóvásárhelyen (Veszprém m.), Nemeshányban, Káptalanfán, Bodorfán, Zalagalsán, Hosztóton, Zalamegyesén és Rigácson (Zala m.).

— **József főherceg az esztergomi tüzoltókhöz.** Néhány nap előtt volt az esztergomvármegyei tüzoltóparancsnokok ünnepies esküvete, melyről üdvözölték József főherceget, mint a tüzoltóság legfőbb védnökét. A főherceg válaszában felhívja az esztergomiakat, hogy menítsék meg a közvagyonot és a lelkeket, gyújtsák meg mindenki szívében a hazaszeretet örök mécsesét. Legyünk — úgymond — igaz testvérek nagy és dicső feladatunkban, a haza ezeréves bányáinak felépítésében.

— **Felhívás.** Ez úton is felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét arra az örvendetes eseményre, hogy mint ma, úgy a közeli napokban is nagyobb hazatérő orosz hadifogoly szállítmányok utaznak át Pápan a csóti leszerelőtáborba. A város feje hivatalosan fogadja szegény sokat szenvedett hazatérő véreinket, az állami tanítóképző lelkes ifjúsági zenekarának bevonásával. A nagyérdemű közönséget pedig ez úton is felkérjük, hogy minél tömegesebb megjelenésével tegye imponzássá, igazán ünnepélyessé a fogadtatást. Ha egyebet nem tudunk adni a nemzet mártírjainak, legalább vigyük ki eléjük szeretetteljes szívünket, lelkünket.

— **A pápai takarékpénztár r. t.** november hó 18-án tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy december hóra egybehívandó rendkívüli közgyűlésén az intézet alapítókéjének felemelését fogja javaslatba hozni új, 1800—koronás árfolyamu, 400—koronás névértékű névre szóló részvények kibocsátásával. Midőn hazánk egyik legrégibb takarékpénztárának ezen nagyjelentőségű elhatározását örömmel üdvözöljük, felhívjuk t. olvasóink figyelmét az intézetnek mai számunkban megjelent hirdetésére.

— **A felvidéki magyarság önkormányzata.** Komárom vármegye törvényhatósági bizottsága most tartotta meg utolsó közgyűlését. Folkmann zsupán megnyitó beszéde után Csepri Dániel bizottsági tag tiltakozását jelentette be az ellen, hogy a megye önkormányzatát elkobozzák. A békeszerződés faji, nyelvi és kulturális téren biztosítja a magyarság jogait, ezzel azonban a csehek nem törődnek. Komárom vármegye törvényhatósága követeli a magyar tisztviselők átvételét és a magyar kisebbségek önkormányzatát. A zsupán válaszában kijelentette, hogy ezt csak úgy oldhatja meg, ha nem árt a cseh-szlovák államnak. A zsupán kijelentései egyáltalán nem tettek megnyugtató látást a komáromi magyarságra.

— **Jóléti intézmény készül a kisiparosok részére.** A Magyar Híradó közlése szerint, az Országos Iparosszövetség elnökének, Korányi Mártonnak kezdeményezésére legutóbb tartott ülésén megalakította az Elaggott és munkaképtelen iparosok otthonát és az Iparosok szanatóriumi és nyugdíjgyesületét. Ezen két nemes intézménnyel a szövetség azt célozza, hogy a magyar kézműiparosok, akik ezen egyesületnek tagjaivá lesznek, ne legyenek kénytelenek elaggott korukban a koldusbotot kézbe venni, hanem a munkában eltöltött hosszú évek után öreg napjaikat gondtalanul, gondos ápolás mellett tölthessék el.

— **Posztó a gazdáknak.** A gazdák-tól az Áruforgalmi zsidó ügynökei révén összegyűjtött gypjunak bétslése még mindig tart. Annnyira azonban máris vannak, hogy az Áruforgalmi kilogrammonként 75 kor. előleget kaphatnak. Az Áruforgalmi posztóosztálya a gypjubeszolgáltató gazdáknak eddig 25 millió kor. értékű kedvezményes posztót osztott szét.

— **Lengyelország nem csatlakozik a kis ántánthoz.** Egyik francia lap vezércikkben foglalkozik a kis ántánt tervével és megállapítja, hogy a lengyeleknek semmi kedvük sincs szövetséget kötni a csekekkel. Versóban sohasem fogják elfelejteni, hogy az elmúlt nyár válságos óraiban egyedül Magyarország sietett segítségét felajánlani Lengyelország számára. A lengyelek sohasem csatlakoznak egy olyan szövetséghez, amelynek élé Magyarország ellen irányul, ezzel szemben Prágában mitsem akarnak tudni a Budapesthez való közeledésről.

— **Hány embert ölt meg a moszkvai forradalmi törvényszék?** A moszkvai forradalmi törvényszék, mint hiteles forrásból megállapítható, örült vérengzést visz végbe a szerencsétlen moszkvai polgárságon. A törvényszék véreskezű hóhérai július 23-tól augusztus 21-ig 1183 embert lövett el agyon, köztük tized kénkedés, százát árulás, huszonnégyet katonai engedetlenség, helvennegetet lázadás, négyszázötvenegyet szökés, százharmincat háborús bűntettek, hármát részegségben elkövetett kihalásokért és a többi szolgálati vétségekért.

— **A keleti zsidók állampolgári joga Svájcban.** A zürichi városi tanács a legutóbbi időben igen sok kérvényt kapott, amelyekben keleti zsidók a város kötelekbe való felvételüket kérték, amivel együtt jár az állampolgári jog is. A városi tanács a közgyűlés elé törvénytervezetet nyújtott be, amely szerint Oroszországból, Lengyelországból, Galiciából és Romániából való zsidók 15 évi ottlakás után szereshetik meg a polgári kötelekbe való felvételt. A törvényjavaslatot nagy többséggel elfogadták. A szociálisták a törvény ellen foglaltak állást és szónokuk keleti zsidónak vallotta magát. A svájci újságok megjegyzik, hogy a szociálista vezér hasztalan vetette le a káftánt és a pajeszt, azért megörizte keleti zsidó típusát.

— **Szerbek a szabadkai magyar iskolák ellen.** A szerbek a magyar elemi iskolák fenntartását megengedték. A régi helyiséget azonban szerb nyelvű iskolák számára foglalták le és a hatóságok mindent elkövetnek, hogy a magyar iskolák ne nyilhananak meg. A szabadkai Népkör most a saját épületét ajánlotta fel a magyar iskolák céljaira, azonban egyáltalán nem remélhető, hogy a szerbek hozzájárulnak. Elég, ha papíron meg van a rendelet.

Szerkesztői üzenetek.

Varga József elnök, Sikátor. Kedves József bátyánk, kérelmet a közlegelő ügyben megkaptuk. Legközelebb jönni fog. Levél meg ez ügyben is. Szeretettel üdvözöljük. — Ravasz Ferenc, Réde. Az összegyet megkaptuk. Köszönjük, kedves Ferenc bácsi. Szívvel üdvözöljük. — Molnár Mihály, Bakonybánk. A 21 előfizetőnek a névsorát megkaptuk, azonban a jelzett pénz még a mai napig sem érkezett meg. Jó lenne, ha kedves Mihály bátyánk utána nézne a postán. Szeretettel köszöntjük mindnyájukat.

A Szladik János-utca 6. számú új ház

nagy kerttel, főleg gazdálkodási célokra igen alkalmas,

szabadkézből eladó.

Értesítés nyerhető Selinkó Manónál Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Értesítés.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy megboldogult férjem

gép-, motorjavító és reszelővágó műhelyét

sógorom: **Beck Ferenc** géplakatos-mester vezetésével tovább folytatom.

Kérem a tisztelt közönség további szives pártfogását.

Tisztelettel:

özv. Beck Józsefné
Pápa, Czelli-út 4.

A Rákóczi-utca 11. sz.

ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Selinkó Manó** Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Takács Antal

épület-, bútór- és műbútór-asztalos,
Pápa, Veszprémi-út 9. szám.

Elvállalok szakmámba vágó mindenemű munkát szolid kivitelben, jutányos áron. — Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim alapján abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthetem, s ez alapon kérem a m. t. közönség szives pártfogását. — Költségretéséssel, torvekkel készséggel szolgállok.

Szerkesztő: **Dienes Sándor.**

Laptulajdonos: **Zsilavay Sándor.**

Pápa, 1920. Főszokeai könyvnyomda.

A Pápai Takarékpénztár Rt.

ujonnan kibocsátandó 400 K névértékű

részvényeire

1200 korona árfolyamon

és 50 korona költség és illetéktérítés ellenében

előjegyzést elfogad.